

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA AGROCASCO

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
TUW

KARTA INFORMACYJNA *)

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA AGROCASCO

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 1 ust. 3-9, § 2, § 3 ust. 1 i 2, § 6 ust. 1-6 i 9-12, § 9, § 10, § 14, § 16, § 19, § 21, § 22, § 23, § 24, § 26, § 27, § 28, § 31, § 32, § 34, § 35.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 3 ust. 3, § 4, § 6 ust. 7-8, § 9 ust. 6, 12 i 14, § 14 ust. 3-5 i 7, § 15, § 17, § 18, § 19 ust. 1, 5 i 9, § 21 ust. 7-8, 10 i 12, § 22 ust. 7, 10 i 13-14, § 23 ust.1, § 24 ust. 3, § 25, § 26 ust. 2-5, § 27 ust. 2, § 28 ust. 5, § 29, § 30 ust. 1-3, § 32 ust. 4 i 5, § 33, § 34 ust. 2-5, § 35 ust. 3-6, § 36.

*) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	3
§ 1 Postanowienia ogólne	3
§ 2 Definicje.....	3
§ 3 Przedmiot ubezpieczenia	5
§ 4 Wyłączenia ogólne z zakresu odpowiedzialności.....	5
§ 5 Zawarcie umowy ubezpieczenia.....	5
§ 6 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	6
§ 7 Składka ubezpieczeniowa	6
§ 8 Obowiązki Towarzystwa	7
§ 9 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego.....	7
§ 10 Wypłata odszkodowania.....	8
§ 11 Roszczenia regresowe	8
§ 12 Rozpatrywanie reklamacji.....	8
§ 13 Rozwiązywanie sporów	9
ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE AGROCASCO	9
§ 14 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia.....	9
§ 15 Udział własny.....	9
§ 16 Wymagane zabezpieczenia sprzętu rolniczego	10
§ 17-18 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia Agrocasco.....	10
§ 19 Suma ubezpieczenia i limity odpowiedzialności.....	11
§ 20 Ochrona zniżek.....	11
§ 21 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	11
§ 22 Szkoła częściowa	12
§ 23 Szkoła całkowita.....	12
ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU MIĘDZYSĄSIEDZKICH USŁUG MASZYNOWYCH	13
§ 24 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	13
§ 25 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych.....	13
§ 26 Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności.....	13
§ 27 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	13
ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ	13
§ 28 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia.....	13
§ 29 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej	14
§ 30 Suma ubezpieczenia	14
§ 31 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	14
ROZDZIAŁ V – UBEZPIECZENIE NNW OPERATORÓW I PASAŻERÓW SPRZĘTU ROLNICZEGO	14
§ 32 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia.....	14
§ 33 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego	14
§ 34 Suma ubezpieczenia	15
§ 35 Ustalenie wysokości świadczenia.....	15
§ 36 Tabela urazów ciała do ubezpieczenia NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego.....	15

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej „Towarzystwem”, z Ubezpieczającym na zasadach określonych tymi warunkami.
2. Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z Członkami Towarzystwa, a także z osobami niebędącymi członkami Towarzystwa.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmiennie od ustalonych w niniejszych OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą odnotowane w umowie ubezpieczenia lub w dodatkowych klauzulach do umowy ubezpieczenia pod rygorem ich nieważności.
4. Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do przekazania Ubezpieczonemu

- OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony wyraził na to zgodę.
  9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązującego.
  10. Towarzystwo posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6) ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- 1) **agregat rolniczy** – zespół różnych sprzętów rolniczych połączonych ze sobą w celu wykonania określonej pracy, z czego co najmniej jedną część agregatu stanowi sprzęt rolniczy samojedźny,
- 2) **amortyzacja** – zużycie elementów sprzętu rolniczego uzależnione od okresu eksploatacji sprzętu rolniczego (wg daty produkcji),
- 3) **części oryginalne** – części zamienne tej samej jakości co stosowane do montażu sprzętu rolniczego, produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta sprzętu rolniczego danej marki, rekomendowane przez producenta tego sprzętu rolniczego, dystrybuowane w autoryzowanych przez producenta sprzętu rolniczego punktach sprzedaży bądź dostępne w ofercie dostawców niezależnych od producenta sprzętu rolniczego,
- 4) **deszcz nawalny** – opady deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 (co oznacza, że w ciągu 1 minuty spadły 4 litry wody na 1 m² powierzchni),
- 5) **działalność rolnicza** – działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa,
- 6) **fala ponaddzwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku,
- 7) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 8) **kierowca** – osoba kierująca ubezpieczonym sprzętem rolniczym samojedźnym w momencie zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem,
- 9) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia lub Poszukujący ochrony ubezpieczeniowej,
- 10) **Konsument** – osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej (np. zawarcia umowy) niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową,
- 11) **kradzież** – kradzież, kradzież z włamaniem lub rozbój w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, pojęcie to nie obejmuje przywłaszczenia oraz przypadku, gdy sprawca wszedł w posiadanie klucza lub innego urządzenia służącego do otwarcia lub uruchomienia sprzętu rolniczego za zgodą lub przy braku sprzeciwu Ubezpieczonego lub osoby upoważnionej do użytkowania sprzętu rolniczego,
- 12) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich,
- 13) **limit odpowiedzialności** – kwota zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, ograniczająca odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju przedmiotu ubezpieczenia lub zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, na które udzielono ochrony ubezpieczeniowej; w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat, limity odpowiedzialności odnoszą się do każdego rocznego okresu ubezpieczenia,
- 14) **międzysąsiedzka usługa maszynowa** – relacja pomiędzy dwoma osobami fizycznymi, będącymi w posiadaniu gospodarstwa rolnego, polegająca na tym, że jedna z osób (Usługodawca) świadczy, odpłatnie lub nieodpłatnie, usługę na rzecz drugiej osoby (Usługobiorcy), z użyciem sprzętu rolniczego, i ta usługa ma związek z działalnością rolniczą prowadzoną przez Usługobiorcę,
- 15) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, pozostające w związku z użytkowaniem sprzętu rolniczego wymienionego w umowie ubezpieczenia, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swojej woli, doznał obrażeń ciała lub zmarł,
- 16) **NNW** – następstwa nieszczęśliwych wypadków,
- 17) **OC** – odpowiedzialność cywilna,
- 18) **ogumienie** – opony, dętki oraz gumowe gaśnice,

- 19) **operator** – kierowca lub każda inna osoba obsługująca ubezpieczonego sprzęt rolniczy w momencie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego,
- 20) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, osoby pozostające w związku partnerskim, dzieci (w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie), pasierb, rodzice, ojczym, macocha, teściowie, przysposabiający, dziadkowie, wnuki, rodzeństwo, zięciowie, synowe oraz osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 21) **osoba trzecia** – osoba niebędąca Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym,
- 22) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany bezpośrednią działalnością człowieka,
- 23) **plody rolne** – produkty przyrody ożywionej pozyskane z prowadzenia upraw rolnych lub ogrodniczych,
- 24) **pojazd samochodowy** – pojazd samochodowy w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- 25) **powódź** – zalanie terenu w następstwie:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych,
  - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
  - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm,
- 26) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 27) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – przedmioty i środki niezbędne w procesie leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków zalecone przez uprawnionego lekarza, takie jak: protezowe wkładki do butów, protezy, ortozy, pasy biodrowe z szyną/ szynami, kosze biodrowe, szyny, gorsety odciążające – stabilizujące, gorsety korekcyjne, pasy stabilizujące, kołnierze sztywne/półsztywne, obuwie ortopedyczne, rękawy uciskowe, nogawice uciskowe, soczewki okularowe i kontaktowe, protezy oka, lupy, monokulary, okulary, aparaty słuchowe, wkładki uszne, systemy wspomagające słyszenie, aparaty wspomagające mowę, rurki tracheostomijne wraz z zapasowymi wkładkami, cewniki do odsysania górnych dróg oddechowych, cewniki zewnętrzne, cewniki urologiczne i sprzęt urologiczny, worki stomijne, aparaty z maską do leczenia obturacyjnego, nebulizatory, sprężarki powietrza, inhalatory membranowe, sprzęt do indywidualnej fizjoterapii układu oddechowego, pończochy kikutowe, pasy przepuklinowe, pasy brzuszne, poduszki i materace przeciwoleżynowe, kule, trójnogi, czworonogi, laski dla niewidomych, balkoniki i podpórki, pionizatory, stabilizatory w pozycji siedzącej i leżącej, wózki inwalidzkie, siedziska ortopedyczne, pelzaki, zestawy infuzyjne do pompy insulinowej, zbiorniki na insulinę, glukometry i systemy ciągłego monitorowania glikemii, peruki, pieluchomajtki,
- 28) **przywłaszczenie** – bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie jak swoją własnością sprzętem rolniczym objętym ubezpieczeniem znajdującym się w posiadaniu sprawcy przywłaszczenia, przez włączenie go do swojego majątku i powiększenie w ten sposób swego stanu posiadania lub stanu posiadania innej osoby albo wykonywanie w inny sposób w stosunku do tego sprzętu rolniczego uprawnień właścicielskich, bądź też przeznaczenie go na cel inny niż przekazanie właścicielowi,
- 29) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia z miejsca ubezpieczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób przebywających w miejscu ubezpieczenia lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
- 30) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo,
- 31) **siedlisko** – działka pod budynkami wchodzącymi w skład gospodarstwa rolnego, będącego miejscem zamieszkania Ubezpieczonego, obejmująca także przestrzeń komunikacyjną (podwórze, dojazdy) oraz ogród przydomowy,
- 32) **siedlisko zamknięte** – ogrodzone i oświetlone place składowe i podwórza będące miejscem postoju sprzętu rolniczego, gdzie wszystkie bramy zamykane są co najmniej na jeden zamek lub kłódkę wielozapadkową lub elektryczne siłowniki otwierania bramy,
- 33) **silny wiatr** – działanie wiatru o sile powodującej zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia; pojedyncze szkody uznaje się za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono jego działanie; ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa szkód spowodowanych przez uderzenie części budynków, drzew i ich części lub inne przedmioty powalone lub unoszone przez silny wiatr,
- 34) **sprzęt rolniczy** – ciągniki, przyczepy, maszyny, narzędzia i urządzenia stosowane do wykonywania czynności i zabiegów technologicznych w działalności rolniczej,
- 35) **sprzęt rolniczy samojedźny** – sprzęt rolniczy mający własne źródło energii mechanicznej, wykorzystywany do przemieszczania sprzętu, a także do napędu elementów roboczych (np.: ciągnik rolniczy, kombajn zbożowy, sieczkarnia polowa samojedźna),
- 36) **stan graniczny** – stan sprzętu rolniczego, w którym został wyczerpany potencjał eksploatacyjny i dalsze użytkowanie jest niemożliwe,
- 37) **szkoda eksploatacyjna** – szkoda powstała w wyniku zużycia eksploatacyjnego sprzętu rolniczego, jego części lub wyposażenia,
- 38) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 39) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 40) **szkoda częściowa** – uszkodzenie sprzętu rolniczego w takim stopniu, że przewidywany maksymalny koszt naprawy w wariantcie, w którym zawarto umowę ubezpieczenia, nie przekracza 70% wartości rynkowej sprzętu rolniczego w dniu zaistnienia szkody,
- 41) **szkoda całkowita** – uszkodzenie sprzętu rolniczego w takim stopniu, że przewidywany maksymalny koszt naprawy w wariantcie, w którym zawarto umowę ubezpieczenia, przekracza 70% wartości rynkowej sprzętu rolniczego w dniu zaistnienia szkody,
- 42) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu,
- 43) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowiązana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 44) **Ubezpieczony:**
- w ubezpieczeniu Agrocasco, odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych i ochrony prawnej – osoba, na której rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU,
  - w ubezpieczeniu NNW – operatorzy i pasażerowie ubezpieczonych sprzętów rolniczych wskazanych w umowie ubezpieczenia,
- 45) **uderzenie pioruna** – następstwa bezpośredniego wylądowania atmosferycznego, którym towarzyszą ślady na zewnętrznych powłokach lakierniczych ubezpieczonego sprzętu rolniczego lub na obiekcie, w którym znajduje się ubezpieczony sprzęt rolniczy,
- 46) **udział własny** – kwota, o którą Towarzystwo zmniejsza wypłacane odszkodowanie, ustalana jako procent wartości szkody wyliczonej zgodnie z warunkami zawartej umowy,
- 47) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek oderwanych części na ubezpieczone mienie: drzew, masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli, jeżeli na Ubezpieczonym lub osobach pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji,
- 48) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- 49) **uraz** – obrażenia ciała, wymienione w Tabeli urazów ciała NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego zamieszczonej w § 36, za które wypłacane jest świadczenie,
- 50) **wartość sprzętu rolniczego** – wartość rynkowa sprzętu rolniczego objętego ubezpieczeniem, ustalana przez Towarzystwo na podstawie notowań rynkowych sprzętu rolniczego danej marki, typu, modelu z uwzględnieniem jego pochodzenia, roku produkcji, przebiegu, stanu technicznego i wyposażenia; w przypadku braku możliwości ustalenia wartości rynkowej danego sprzętu rolniczego lub braku zgody Ubezpieczonego na daną wartość, Towarzystwo ma prawo uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od przedstawienia przez Ubezpieczonego wyceny wartości rynkowej, sporządzonej przez certyfikowanego rzeczoznawcę, przy czym koszty wyceny ponosi Ubezpieczony,
- 51) **wartość pozostałości** – wartość sprzętu rolniczego w stanie uszkodzonym, tj. wartość nieuszkodzonych bądź uszkodzonych w niewielkim stopniu części lub zespołów sprzętu rolniczego, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży, ustalona na podstawie ofert zakupu podmiotów specjalizujących się w sprzedaży pojazdów uszkodzonych uzyskanych na portalach aukcyjnych,
- 52) **wartość złomu** – rynkowa cena możliwa do uzyskania po sprzedaży maszyn lub urządzeń doprowadzonych do postaci złomu,
- 53) **wiek sprzętu rolniczego** – różnica pomiędzy rokiem, w którym rozpoczyna się okres ubezpieczenia a rokiem budowy/produkcji sprzętu,
- 54) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania

zdarzenia za wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdzieleniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym,

- 55) **zalanie** – zalanie wodą lub inną cieczą wskutek:
- awarii instalacji tj. nagłego, niespodziewanego, niezależnego od woli Ubezpieczonego, samoistnego pęknięcia lub rozszczelnienia instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub gaśniczej,
  - cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej,
  - opadów atmosferycznych i szybko topniejących mas śniegu lub lodu w następstwie gwałtownej zmiany temperatury,
- 56) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka,
- 57) **zdarzenia losowe** – deszcz nawalny, fala ponaddzwiękowa, grad, lawina, napór śniegu, osuwanie się ziemi, powódź, pożar, silny wiatr, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, zapadanie się ziemi,
- 58) **zdarzenie ubezpieczeniowe:**
- w ubezpieczeniu Agrocasco – nagłe i niespodziewane zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu OC z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych – działanie lub zaniechanie, za które odpowiada lub za którego wystąpienia odpowiada Ubezpieczony, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące u osoby trzeciej szkodę na osobie lub szkodę rzeczową, objętą zakresem tego ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu ochrony prawnej – wystąpienie przyczyny wszczęcia postępowania sądowego lub administracyjnego z udziałem Ubezpieczonego, w okresie ubezpieczenia,
  - w ubezpieczeniu NNW – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3

- Przedmiotem ubezpieczenia jest określony w umowie ubezpieczenia sprzęt rolniczy, stanowiący własność Ubezpieczonego bądź będący w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego (ubezpieczenie Agrocasco).
- Ponadto, w granicach określonych umową ubezpieczenia, przedmiotem ubezpieczenia mogą być także:
  - odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody w mieniu lub na osobie, wyrządzone w związku z wykonywaniem na rzecz osób trzecich prac lub usług międzysąsiedzkich sprzętem rolniczym,
  - ochrona prawna, polegająca na pokryciu kosztów pomocy prawnej na rzecz Ubezpieczonego w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, prowadzonym w związku z posiadaniem lub użytkowaniem sprzętu rolniczego,
  - następstwa nieszczęśliwych wypadków operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego, powstałych w związku z użytkowaniem ubezpieczonego sprzętu rolniczego.
- Ubezpieczeniem nie jest objęty sprzęt rolniczy:
  - zmontowany poza firmą producenta (tzw. składaki),
  - wykonany systemem gospodarczym (tzw. samy),
  - będący pojazdem samochodowym,
  - który osiągnął stan graniczny,
  - zarejestrowany jako zabytkowy.

Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia

§ 4

Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego, osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub inne osoby upoważnione przez Ubezpieczonego do korzystania ze sprzętu rolniczego,
- wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności,
- wyrządzone przez Ubezpieczonego lub osoby upoważnione do korzystania ze sprzętu rolniczego po użyciu alkoholu, pod

wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,

- powstałe wskutek obsługi sprzętu rolniczego przez osobę nie posiadającą wymaganych przepisami uprawnień do jego obsługi lub odpowiedzialnego przeszkolenia, o ile posiadanie takich uprawnień/przeszkolenia jest wymagane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
- przewóz osób sprzętem rolniczym w sposób inny niż na miejscach przeznaczonych do przewozu osób,
- gdy Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego, zbiegł z miejsca wypadku, w którym uczestniczył sprzęt rolniczy,
- gdy sprzęt rolniczy został użyty przez Ubezpieczonego lub osobę upoważnioną do korzystania ze sprzętu rolniczego, w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa,
- gdy sprzęt rolniczy nie posiadał w chwili zajścia zdarzenia ważnego badania technicznego, o ile przepisy takiego badania wymagają, chyba że nie miało to wpływu na powstanie albo rozmiar szkody,
- powstałe w następstwie użytkowania sprzętu rolniczego niezgodnie z przeznaczeniem, chyba że nie miało to wpływu na zaistnienie szkody,
- powstałe podczas obsługi sprzętu rolniczego niezgodnie z warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że nie miało to wpływu na powstanie szkody,
- powstałe w następstwie działań wojennych, rewolucji, niepokojów społecznych, blokady dróg, konfiskat, strajków, zamieszek, rozruchów, sabotażu lub manifestacji,
- powstałe na skutek aktów terrorystycznych, tj. działania jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy, i/lub groźby ich użycia, popełnionych z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych z zamiarem wywarcia wpływu na jakiegokolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego,
- powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
- powstałe podczas jazd próbnych, prototypowych testów, rajdów, wyścigów, treningów lub konkursów,
- górnictwo w rozumieniu prawa geologicznego i górnictwa,
- w maszynach przeznaczonych do kasacji albo sprzedaży na złom lub wycofanych z eksploatacji,
- powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków, określonych w § 9 lub wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia lub z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie, w jakim nieprzebranie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku Ubezpieczającego sporządzonego w formie pisemnej na formularzu wniosko-polisy lub w inny sposób uzgodniony z Ubezpieczającym.
- Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia wniosko-polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia, uzgodnionym z Ubezpieczającym.
- W przypadku ubezpieczenia sprzętu rolniczego po raz pierwszy lub po przerwie w ciągłości ubezpieczenia, zawarcie ubezpieczenia może nastąpić po uprzednim przedstawieniu do oględzin sprzętu rolniczego, zgłaszanego do ubezpieczenia, za wyjątkiem:
  - fabrycznie nowego sprzętu rolniczego,
  - sprzętu rolniczego innego niż samojezdny i ubezpieczonego w wariantcie MINI.
- Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji lub

dokumentów niezbędnych do oceny ryzyka, w tym przeprowadzenia oględzin i wykonania dokumentacji zdjęciowej mienia oraz miejsca ubezpieczenia, jak też przedstawienia na koszt Ubezpieczającego wyceny wartości rynkowej przedmiotu ubezpieczenia, sporządzonej przez certyfikowanego rzeczoznawcę.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres wskazany w umowie ubezpieczenia, przy czym, w zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia Agrocasco, okres ten może wynosić:
  - dla wariantu MINI i STANDARD:
    - krócej niż 1 rok, ale nie mniej niż 30 dni,
    - 1 rok, 2 lata lub 3 lata,
  - dla wariantu SUPER: 1 rok, 2 lata lub 3 lata, chyba że umówiono się inaczej.
- Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, chyba że umówiono się inaczej.
- Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy w terminie 30 dni, jeżeli nie jest przedsiębiorcą lub 7 dni, jeżeli jest przedsiębiorcą, licząc od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajścia takiego zdarzenia druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
- Jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przysądzała niezapłacona składka ubezpieczeniowa.
- W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezaplacenie w terminie kolejnej raty składki ubezpieczeniowej powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwало Ubezpieczającego do zapłaty z zastrzeżeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności i pomimo wezwania rata składki nie została opłacona w terminie dodatkowym wskazanym w wezwaniu.
- Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
  - z upływem okresu ubezpieczenia,
  - z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub upływu okresu wypowiedzenia,
  - z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że Ubezpieczający, zgodnie z ust. 9, przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa i obowiązki z umowy ubezpieczenia,
  - z dniem wyrejestrowania sprzętu rolniczego podlegającego rejestracji,
  - z dniem udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania sprzętu rolniczego, bez zmiany w zakresie prawa własności i nie będącej szkodą w rozumieniu niniejszych OWU,
  - z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie sprzętu rolniczego,
  - z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej określonej w umowie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania/świadczenia lub odszkodowań/świadczeń,
  - w ubezpieczeniu NNW – z dniem śmierci Ubezpieczonego,
  - w ubezpieczeniu ochrony prawnej – z dniem utraty przez Ubezpieczonego uprawnień do posiadania sprzętu rolniczego.
- Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia/ sumie gwarancyjnej lub limitu odpowiedzialności stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu danego ryzyka, przedmiotu ubezpieczenia lub zdarzeń ubezpieczeniowych, którego dotyczy ta suma lub limit i skutkuje wygaśnięciem odpowiedzialności z kolejnych szkód dotyczących tego ryzyka, przedmiotu ubezpieczenia lub zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie tej umowy ubezpieczenia i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.

- W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa i obowiązki z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw i obowiązków wymaga pisemnej zgody wyrażonej przez Towarzystwo.
- Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę tego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia posiadania przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
- W razie przejścia praw z umowy ubezpieczenia zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
- W razie zmian organizacyjnych obejmujących Ubezpieczonego, a polegających na podziale, wydzieleniu lub utworzeniu przez Ubezpieczonego lub z udziałem Ubezpieczonego nowego podmiotu, który przejmie w części lub całości ubezpieczone mienie, prawa i obowiązki mogą być przeniesione na te podmioty w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia, co wymaga pisemnej zgody wszystkich stron umowy ubezpieczenia. Jeżeli prawa i obowiązki związane z umową ubezpieczenia zostaną przeniesione na nowego Ubezpieczonego to może on wystąpić do Towarzystwa o zmianę warunków istniejącej umowy ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

- Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę stawek do ubezpieczenia Agrocasco, uwzględniając: okres ubezpieczenia, wysokość sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, przedmiot i zakres ubezpieczenia, wiek sprzętu rolniczego, warunki płatności składki ubezpieczeniowej oraz przeprowadzoną ocenę ryzyka.
- W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
- Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
- Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość wskazane są w umowie ubezpieczenia.
- W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy niż jeden rok, składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo.
- W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uważa się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
- W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym lub datę operacji kartą płatniczą pod warunkiem, że na rachunku znajdowały się wystarczające środki pieniężne. W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku Towarzystwa pełną kwotą wymaganej składki ubezpieczeniowej lub raty.
- Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy stanowiącej doubezpieczenie naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy założeniu, że składka ubezpieczeniowa wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej („pro rata temporis”).
- W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 pkt 2) - 5) i § 6 ust. 12, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 10.
- Wysokość składki ubezpieczeniowej podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
- Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzieliło ochrony ubezpieczeniowej.
- Spadek wartości rynkowej sprzętu rolniczego w czasie trwania umowy ubezpieczenia nie stanowi podstawy do zwrotu składki.
- Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, Towarzystwo informuje Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia. Towarzystwo przekazuje ww. informacje w formie pisemnej lub w inny sposób, o ile dana osoba wyraziła na to zgodę.
2. Jeżeli w terminie, określonym w § 10 ust. 2 i 3, Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia zawiadamia pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony i Uprawniony z umowy ubezpieczenia, mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokością odszkodowania lub świadczenia za wyjątkiem ograniczeń wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego i ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosko-polisy o ubezpieczenie lub w inny sposób.
2. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną.
7. Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia.
8. Ubezpieczający i Ubezpieczony, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek zobowiązany jest do:
  - 1) zawiadomienia Towarzystwa o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub siedziby oraz wszelkich innych danych osobowych podanych we wniosko-polisie,
  - 2) podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu rozmiaru szkody,
  - 3) eksploatacji sprzętu rolniczego zgodnie z jego przeznaczeniem, wytycznymi producenta/dystrybutora i instrukcją obsługi oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
  - 4) utrzymywania ubezpieczonego sprzętu rolniczego w należyłym stanie technicznym,
  - 5) powiadamiania Towarzystwa o okolicznościach związanych ze zwiększeniem prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, w tym takich jak:
    - a) zmiana profilu i zakresu prowadzonej działalności,
    - b) usunięcie lub awaria zabezpieczeń zgłoszonych w formularzu o zawarcie umowy ubezpieczenia,
    - c) zakończenie lub przerwanie prowadzonej działalności na okres dłuższy niż 30 dni,
    - d) utrata kluczy, sterowników, kart dostępu do ubezpieczanych maszyn,
  - 6) przestrzegania przepisów, mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody, a także przepisów prawa powszechnie obowiązującego, ze szczególnym uwzględnieniem dotyczących prawa budowlanego, bhp, ochrony przeciwpożarowej, eksploatacji i wykonywania dozoru technicznego nad ubezpieczonym sprzętem rolniczym,
  - 7) umożliwienia Towarzystwu dostępu do ubezpieczonego sprzętu rolniczego oraz przedstawienia dokumentów związanych z ich eksploatacją, w tym:
    - a) dowodu zakupu,
    - b) dokumentacji techniczno-ruchowej,
    - c) protokołów pomiarów i prób eksploatacyjnych,
    - d) protokołów remontów i badań poremontowych,
  - 8) stosowania się do minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w OWU,
  - 9) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia którego pisemnie zobowiązało go Towarzystwo (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.
9. Ubezpieczony zobowiązany jest umożliwić Towarzystwu dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
10. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub w celu zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne:
    - a) wezwanie, w zależności od rodzaju szkody, odpowiednich służb ratowniczych,
    - b) powiadomienie Policji o dewastacji kradzieży oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo, najpóźniej w terminie 24 godzin od momentu powzięcia informacji o szkodzie,
  - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 7 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu, z uwzględnieniem ust.15 pkt 2),
  - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
  - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
  - 5) w razie uszkodzenia sprzętu rolniczego przez zwierzę ustalić, w miarę możliwości, właściciela zwierzęcia, a jeśli jego właścicielem jest rolnik także numer polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia i zakład ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolnika,
  - 6) w razie kolizji z pojazdem odnotować dane pojazdu i osoby kierującej tym pojazdem, a także numer polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) – dotyczy to wszystkich uczestników kolizji,
  - 7) przed przystąpieniem do naprawy uszkodzonego sprzętu rolniczego sporządzić rachunek strat (kosztorys lub wykaz uszkodzonych elementów i części z określeniem ilości, wartości, roku produkcji, producenta) na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i złożyć go w Towarzystwie do zatwierdzenia, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty powzięcia informacji o szkodzie oraz przedstawić dokumenty uzasadniające roszczenie; Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
  - 8) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.

§ 12

11. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, może złożyć również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
12. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 10 pkt 2) i 3) Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie (świadczenie), jeżeli naruszenie spowodowało zwiększenie szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
13. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia o zdarzeniu otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
14. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 10 pkt 1) Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z powodu niezachowania tych obowiązków.
15. W przypadku wystąpienia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i zaleconemu przez lekarza leczeniu,
  - 2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 14 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie – nie później niż po upływie 14 dni od ustania okoliczności uniemożliwiających wcześniejsze zgłoszenie szkody,
  - 3) dostarczyć dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
  - 4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
  - 5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
16. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje Uprawnionemu do wykonania praw wynikających z umowy ubezpieczenia. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa dokumenty potwierdzające uprawnienia do świadczenia zgodnie z przepisami o nabyciu praw do spadku.

Wpłata odszkodowania**§ 10**

1. Wpłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.

Roszczenia regresowe**§ 11**

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
  2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
  3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi i spadkobiercy Klienta posiadającemu interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwo związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
  2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną:
    - 1) na piśmie – osobiście, w jednostce Towarzystwo obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
    - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów.
  3. Reklamacja może być złożona przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
    - 1) na piśmie – osobiście, w jednostce Towarzystwo obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwo, ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
    - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów,
    - 3) na piśmie na innym trwałym nośniku doręczonym jak w pkt 1), a reklamacje składane pocztą elektroniczną należy przysyłać na adres reklamacje.osobyprawne@tuw.pl.
  4. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
  5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 4, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku
  6. Towarzystwo przesyła skarżącemu informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
  7. Odpowiedź na reklamację osoby fizycznej sporządzana jest na piśmie i przesyłana osobie ją składającej przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe listem poleconym. Na wniosek Klienta, odpowiedź zostanie dostarczona wyłącznie pocztą elektroniczną, pod warunkiem udzielenia zgody na otrzymywanie korespondencji drogą elektroniczną i podania adresu poczty elektronicznej. W uzasadnionych przypadkach odpowiedź przesyłana jest listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
  8. Odpowiedź na reklamację złożoną przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej przekazuje się Klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, tj. m.in. pocztą elektroniczną.
  9. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej
  10. Towarzystwo lub w każdej jednostce Towarzystwa.
  11. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.
  12. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
  13. Spór Towarzystwa może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
  14. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego, a szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/sad_polubowny_przy_KNF.

15. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem strony internetowej lub innych środków elektronicznych, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r., Klient, będący osobą fizyczną, który zawarł umowę z Towarzystwem
16. ma prawo do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów i złożenia skargi za pośrednictwem Platformy ODR – <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z Towarzystwem to tuw@tuw.pl.
17. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
18. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Rozwiązywanie sporów

§ 13

1. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
  2. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
  3. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego, a szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/sad_polubowny przy_KNF.
  4. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem strony internetowej lub innych środków elektronicznych, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r., Klient, będący osobą fizyczną, który zawarł umowę z Towarzystwem ma prawo do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów i złożenia skargi za pośrednictwem Platformy ODR – <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z Towarzystwem to tuw@tuw.pl.
  5. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
  6. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
4. Dodatkowo, w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie, do wysokości limitów odpowiedzialności wskazanych w § 19, Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
    - 1) w wariantach MINI, STANDARD i SUPER – koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody, tj. koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności; w ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
    - 2) w wariantach STANDARD i SUPER – koszty działań po szkodzie, tj. koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację,
    - 3) w wariantach STANDARD i SUPER – koszty holowania lub transportu uszkodzonego sprzętu rolniczego z miejsca wypadku ubezpieczeniowego do zakładu naprawczego lub siedziska, nie dalej jednak niż 50 km, przy czym w przypadku gdy koszt holowania lub transportu uszkodzonego sprzętu, jest większy niż koszt dojazdu serwisu do uszkodzonego sprzętu rolniczego, Towarzystwo pokrywa koszty dojazdu serwisu,
    - 4) w wariantach SUPER – koszty wynajęcia zastępczego sprzętu rolniczego, jeżeli w wyniku powstałej szkody niemożliwe jest prowadzenie prac, do których ubezpieczony sprzęt rolniczy jest przeznaczony i zachodzi konieczność wykorzystania zastępczego sprzętu rolniczego w terminie do 30 dni od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
  5. W ramach umów zawartych w wariantach STANDARD oraz SUPER, do wysokości limitów odpowiedzialności wskazanych w § 19, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową również szkody:
    - 1) powstałe w wyniku:
      - a) przedostania się ciała obcego o rozmiarach nieprzewidywanych w konstrukcji ubezpieczonego sprzętu rolniczego,
      - b) przegrzania przez grzyzenie wiązki elektrycznych stanowiących fabryczne wyposażenie sprzętu rolniczego,
    - 2) polegające na zniszczeniu plodów rolnych w trakcie transportu ubezpieczonym sprzętem rolniczym, podczas zdarzenia wyrządzającego szkodę w sprzęcie rolniczym będącym przedmiotem ubezpieczenia, pod warunkiem, że szkoda w sprzęcie rolniczym jest objęta odpowiedzialnością Towarzystwa.
  6. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona:
    - 1) o szkody i koszty wymienione w ust. 2 - 5, powstałe w związku z:
      - a) usługowym wykorzystaniem i/lub wynajmem sprzętu rolniczego,
      - b) udziałem sprzętu rolniczego w pokazach, wystawach, festynach,
      - c) transportem sprzętu rolniczego pojazdami samochodowymi i ciągnionymi przez te pojazdy przyczepami bądź naczepami,
    - 2) o szkody w szybach sprzętu rolniczego, w tym powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia innych części ubezpieczonego sprzętu rolniczego.
  7. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 6 pkt 2):
    - 1) udzielana jest w granicach sumy ubezpieczenia zadeklarowanej przez Ubezpieczającego, nie większej jednak niż 10% sumy ubezpieczenia sprzętu rolniczego,
    - 2) obejmuje wszelkie zdarzenia niezależne od woli Ubezpieczonego lub osoby upoważnionej do korzystania ze sprzętu, z wyłączeniem szkód wymienionych w § 4, § 17 i § 18.

ROZDZIAŁ II UBEZPIECZENIE AGROCASCO

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 14

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być sprzęt rolniczy stanowiący własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadany/użytkowany przez nich na podstawie innego tytułu prawnego.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe na terytorium:
  - 1) Rzeczypospolitej Polskiej w wariantach MINI,
  - 2) Unii Europejskiej w wariantach STANDARD i SUPER.
3. Zakres ubezpieczenia, w zależności od wybranego przez Ubezpieczającego wariantu, obejmuje szkody, powstałe w okresie ochrony ubezpieczeniowej, polegające na:
  - 1) w wariantach MINI – uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie sprzętu rolniczego wskutek zdarzeń losowych, z wyłączeniem szkód wymienionych w § 4, § 17 i § 18,
  - 2) w wariantach STANDARD oraz SUPER – uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie sprzętu rolniczego wskutek wszelkich zdarzeń niezależnych od woli Ubezpieczonego lub osoby upoważnionej do korzystania ze sprzętu, z wyłączeniem szkód wymienionych w § 4, § 17 i § 18.

Udział własny

§ 15

1. O ile nie umówiono się inaczej, w umowie ubezpieczenia zawartej w wariantach MINI lub STANDARD, ma zastosowanie udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, zgodnie z zasadami określonymi w Tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Udział własny Ubezpieczonego w szkodzie

Przyczyna/rodzaj szkody	Wariant ubezpieczenia	
	MINI	STANDARD
Pożar powstały poza siedliskiem	10 % ustalonego odszkodowania	
Szkody w szybach, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia innych części sprzętu objętych ochroną ubezpieczeniową	10 % ustalonego odszkodowania (pod warunkiem rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej w zakresie, o którym mowa w §14 ust. 6 pkt 2)	
Kradzież sprzętu rolniczego z miejsca innego niż siedlisko zamknięte	Brak ochrony w zakresie ubezpieczenia	10 % ustalonego odszkodowania
Kradzież części sprzętu rolniczego		10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 500 PLN
Szkody spowodowane przedostaniem się ciała obcego do wnętrza sprzętu rolniczego		10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 1000 PLN
Szkody w ogumieniu, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia innych części sprzętu rolniczego		10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 500 PLN

Wymagane zabezpieczenia sprzętu rolniczego

§ 16

- Sprzęt rolniczy musi być zabezpieczony zgodnie z posiadanymi fabrycznymi zabezpieczeniami przeciwkradzieżowymi.
- W czasie postoju sprzętu rolniczego samojedźnego wszystkie drzwi powinny być zamknięte na zamek fabryczny lub w inny fabryczny sposób zabezpieczone od zewnątrz.
- Dowód rejestracyjny (jeżeli zgodnie z prawem sprzęt rolniczy podlega rejestracji), klucz lub inne urządzenie służące do jego otwarcia i/lub uruchomienia nie mogą być pozostawione bez nadzoru w sprzęcie rolniczym.
- Klucz lub inne urządzenie służące do otwarcia drzwi kabiny, po opuszczeniu sprzętu rolniczego samojedźnego przez Ubezpieczonego lub inną osobę upoważnioną, muszą być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.
- Towarzystwo, w uzasadnionych przypadkach, może uzależnić udzielenie ochrony od wprowadzenia dodatkowych, sprawnie działających, zabezpieczeń przeciwkradzieżowych uruchamianych z chwilą zaprzestania używania maszyny.
- W przypadku zaistnienia uzasadnionych konstrukcyjnie lub technicznie powodów uniemożliwiających zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w ust. 5, Towarzystwo może ustalić inne warunki zabezpieczenia sprzętu rolniczego na podstawie indywidualnej oceny ryzyka.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia Agrocasco

§ 17

- Poza ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
  - polegające na kradzieży:
    - sprzętu rolniczego lub jego części, gdy stwierdzono, że w chwili dokonania kradzieży, z wyłączeniem rozboju, nie były spełnione wymogi zabezpieczenia, określone w § 16,
    - sprzętu rolniczego innego niż samojedźny, gdy kradzież nastąpiła poza siedliskiem, chyba, że przedmiotem kradzieży był agregat rolniczy, którego częścią był ten sprzęt,
    - ciągników rolniczych typu quad, chyba że umówiono się inaczej,
  - polegające na awarii sprzętu rolniczego, tj. stanu niesprawności sprzętu rolniczego wynikającego z przyczyn wewnętrznych pochodzenia elektrycznego, elektronicznego, mechanicznego, hydraulicznego lub pneumatycznego,
  - podczas wykonywania napraw i konserwacji,
  - wynikające z wad produkcyjnych, konstrukcyjnych, wykonania lub modyfikacji sprzętu rolniczego,
  - eksploatacyjne i powstałe w następstwie szkody eksploatacyjnej,
  - spowodowane przewożonym ładunkiem oraz powstałe na skutek niewłaściwego załadowania ładunku,

- polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu ogumienia, chyba że:
  - powstały jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem innych części sprzętu rolniczego, objętych ochroną ubezpieczeniową lub
  - umowa ubezpieczenia została zawarta w wariancie STANDARD lub SUPER, przy czym, w wariancie STANDARD odpowiedzialność zachodzi jedynie w odniesieniu do sprzętu rolniczego, którego wiek, w dniu powstania szkody nie przekroczył 15 lat,
- polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu szyb sprzętu rolniczego, chyba że powstały jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem innych części sprzętu rolniczego, objętych ochroną ubezpieczeniową lub umowa ubezpieczenia:
  - została zawarta w wariancie SUPER,
  - została rozszerzona, w zakresie, o którym mowa w § 14 ust. 6 pkt 2), za opłatą dodatkowej składki,
- powstałe w związku z:
  - usługowym wykorzystaniem lub wynajmem sprzętu rolniczego,
  - udziałem sprzętu rolniczego w pokazach, wystawach, festynach,
  - transportem sprzętu rolniczego dokonywanym pojazdami samochodowymi i ciągniętymi przez te pojazdy przyczepami bądź naczepami, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona w przedmiotowym zakresie za opłatą dodatkowej składki,
- w postaci strat finansowych, utraconych korzyści i zysków oraz poniesionych strat wynikających ze zobowiązań i umów Ubezpieczonego,
- polegające na spadku wartości handlowej sprzętu rolniczego w następstwie zgłoszonej szkody,
- polegające na korozji, utlenieniu, zawilgoceniu lub pleśni sprzętu rolniczego,
- polegające na utracie sprzętu rolniczego wskutek przywłaszczenia,
- powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, powodującej wywłaszczenie, konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
- za które na mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub postanowień umowy odpowiedzialny jest producent, sprzedawca lub osoba dokonująca naprawy, konserwacji lub przeglądu,
- w sprzęcie rolniczym przekazanych do sprzedaży komisowej,
- powstałe w sprzęcie rolniczym pochodzącym z kradzieży, (chyba że nabycie posiadania nastąpiło w dobrej wierze), przywłaszczenia lub oszustwa w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,
- których wartość nie przekracza 500 zł w przypadku:
  - wariantu MINI,
  - kradzieży części sprzętu rolniczego w wariancie STANDARD.

§ 18

- Towarzystwo nie odpowiada za szkody w postaci kradzieży sprzętu rolniczego lub jego części także w przypadku:
  - niezabezpieczenia sprzętu rolniczego zgodnie z jego konstrukcją oraz w przypadku nieuruchomienia wszystkich urządzeń zabezpieczających sprzęt rolniczy przed kradzieżą, określonych w dokumencie ubezpieczenia, chyba że spełnienie tych wymagań było uniemożliwione użyciem przemocy lub groźby natychmiastowego jej użycia,
  - pozostawienia bez nadzoru w sprzęcie rolniczym lub w miejscu, do którego mają dostęp osoby nieupoważnione do korzystania z pojazdu: kluczyków (kart kodowych) lub sterowników służących do otwierania i uruchamiania sprzętu rolniczego,
  - gdy sprawca wszedł w posiadanie kluczyków (kart kodowych) lub sterowników służących do otwierania i uruchamiania sprzętu rolniczego za zgodą osób wymienionych w § 2 pkt 19) lub osób upoważnionych do korzystania ze sprzętu rolniczego.
- Wyłączenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1) - 2), nie mają zastosowania, jeżeli opisane w nich zaniedbania nie miały wpływu na powstanie lub rozmiar szkody, a także na ustalenie okoliczności powstania szkody.

§ 19

- Suma ubezpieczenia sprzętu rolniczego, określona w umowie ubezpieczenia, stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa, z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w ust. 9. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- Sumę ubezpieczenia, odrębną dla każdego sprzętu rolniczego, określa Ubezpieczający, z tym że powinna ona odpowiadać wartości rynkowej sprzętu rolniczego na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.
- Sumę ubezpieczenia sprzętu rolniczego fabrycznie nowego można ustalić w wysokości równej kwocie określonej na fakturze sprzedaży, pod warunkiem że od daty wystawienia faktury upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy, a sprzęt nie został uszkodzony i nie był nadmiernie eksploatowany.
- Ubezpieczający może zadeklarować sumę ubezpieczenia:
  - w wartości brutto – z uwzględnieniem podatku VAT obliczonego według stawki obowiązującej dla danego sprzętu rolniczego,
  - w wartości netto – bez uwzględnienia podatku VAT obliczonego według stawki obowiązującej dla danego sprzętu rolniczego.
- Suma ubezpieczenia ulega odpowiednio zmniejszeniu o wysokość każdego wypłaconego w okresie ubezpieczenia odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 6.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta w wariantcie SUPER, a po wystąpieniu szkody częściowej, Ubezpieczony przywrócił sprzęt rolniczy do stanu sprzed szkody (dokonał naprawy), suma ubezpieczenia sprzętu rolniczego, określona w umowie ubezpieczenia, nie ulega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie z tytułu tej szkody.
- Jeśli w okresie ubezpieczenia wzrosnie wartość ubezpieczonego sprzętu rolniczego (np. w związku z wymianą silnika, komputera pokładowego, innego podzespołu) lub nastąpi zmniejszenie sumy ubezpieczenia w związku z wypłatą odszkodowania, Ubezpieczający może w porozumieniu z Towarzystwem podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia (doubezpieczenie).
- Podwyższenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia w trwającym okresie ubezpieczenia następuje na wniosek Ubezpieczającego od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
- Limity odpowiedzialności Towarzystwa przedstawia Tabela nr 2.

Tabela nr 2. Limity odpowiedzialności

Zakres/przedmiot ochrony	Wariant ubezpieczenia	
	STANDARD	SUPER
Uszkodzenie lub zniszczenie ogumienia, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia innych części sprzętu rolniczego	6% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 5.000 PLN	10.000 PLN
Płody rolne transportowane ubezpieczonym sprzętem rolniczym	5.000 PLN	10.000 PLN
Koszty holowania lub transportu, o których mowa w § 14 ust. 4 pkt 3)	5% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 5.000 PLN	10.000 PLN
Koszty wynajęcia zastępczego sprzętu rolniczego, o których mowa w § 14 ust. 4 pkt 4)	Brak w zakresie ochrony	10% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 10.000 PLN, maksymalny okres wynajmu nie dłuższy niż 7 dni
Szkody spowodowane przyczynami, o których mowa w § 14 ust. 5 pkt 1)	25% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 25.000 PLN	nie więcej niż 75.000 PLN

§ 20

- Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, wprowadza się do umowy ubezpieczenia zasady dotyczące ochrony zniżki za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia.
- W przypadku, gdy w okresie ubezpieczenia danego sprzętu rolniczego posiadającego wykupioną ochronę zniżek, dojdzie do nie więcej niż jednej szkody, z tytułu tej umowy, to zaistniała szkoda nie będzie miała wpływu na ustalenie zniżki bądź zwwyżki za przebieg ubezpieczenia przy kontynuacji ubezpieczenia, zarówno danego sprzętu rolniczego jak i wszystkich pozostałych sprzętów rolniczych ubezpieczonych w Towarzystwie.
- W przypadku gdy w okresie ubezpieczenia dojdzie do więcej niż jednej szkody, w ramach ubezpieczeń sprzętów rolniczych zawartych w Towarzystwie na rzecz Ubezpieczonego, w tym co najmniej jedna szkoda została zgłoszona z tytułu ubezpieczenia sprzętu rolniczego posiadającego ochronę zniżek, to przy zawieraniu kolejnej umowy ubezpieczenia zarówno tego sprzętu rolniczego, jak również wszystkich pozostałych sprzętów rolniczych ubezpieczonych w Towarzystwie, zniżki bądź zwwyżki za przebieg ubezpieczenia oblicza się biorąc pod uwagę wszystkie szkody, poza pierwszą objętą niniejszym dodatkowym rozszerzeniem.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 21

- Do ustalenia rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania bierze się pod uwagę uszkodzenia tylko tych elementów, które zostały uszkodzone, zniszczone lub utracone w bezpośrednim związku przyczynowym ze zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną i zostały wykazane w ocenie technicznej sprzętu rolniczego doręczonej Ubezpieczonemu.
- Ocena techniczna jest sporządzana na podstawie oględzin uszkodzonego sprzętu rolniczego dokonanych w obecności Ubezpieczonego lub wskazanej przez niego osoby.
- Ubezpieczony ma prawo wniesienia uwag i zastrzeżeń do protokołu z oględzin.
- Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów, o których mowa w § 19 ust. 9.
- Odszkodowanie za szkodę wypłacane jest:
  - w wartości netto, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona bez podatku VAT,
  - w wartości brutto, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona z podatkiem VAT.
- Z ustalonego w oparciu o postanowienia § 22 - 23 odszkodowania potrąca się udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysokości określonej w § 15.
- W przypadku szkód polegających na zniszczeniu płodów rolnych, o których mowa w § 14 ust. 5 pkt 2), wartość tych płodów ustala się:
  - w wariantcie STANDARD – w sposób ryczałtowy, z uwzględnieniem limitów, o których mowa w § 19 ust. 9, przyjmując:
    - 600 PLN/t w przypadku ziarna i warzyw,
    - 1.200 PLN/t w przypadku nasion i owoców,
    - 220 PLN/t w przypadku pozostałych płodów rolnych.
  - wariantcie SUPER – w granicach sumy ubezpieczenia oraz limitów, o których mowa w § 19 ust. 9, na podstawie cen rynkowych obowiązujących w dniu powstania szkody,
- Koszty wynajmu zastępczego sprzętu rolniczego, o których mowa w § 14 ust. 4 pkt 4), obejmują koszty poniesione na wynajem oraz transport zastępczego sprzętu rolniczego w okresie niezbędnym do wykonania naprawy, nie dłuższym jednak niż 7 dni.
- Zwrot kosztów wynajmu zastępczego sprzętu rolniczego przysługuje, gdy jednocześnie zachodzą następujące okoliczności:
  - w wyniku szkody objętej odpowiedzialnością Towarzystwa niemożliwe jest prowadzenie prac, do których sprzęt rolniczy jest przeznaczony,
  - w okresie niezbędnym do wykonania naprawy zachodzi uzasadniona potrzeba wykonania prac, o których mowa w pkt 1).
- Zwrot kosztów wynajmu zastępczego sprzętu rolniczego nie obejmuje kosztów:
  - paliwa, olejów lub innych płynów eksploatacyjnych,
  - ubezpieczenia,
  - poniesionych na naprawę wynajętego sprzętu rolniczego,
  - poniesionych na czyszczenie wynajętego sprzętu rolniczego,
  - kar naliczonych za nieterminowy zwrot wynajętego sprzętu rolniczego,

- 6) kosztów i kar naliczonych za uszkodzenie lub utratę wynajętego sprzętu rolniczego lub dokumentów oraz tablic rejestracyjnych dotyczących tego sprzętu,
- 7) pracy operatorów sprzętu rolniczego.
11. Zwrot kosztów wynajmu zastępczego sprzętu rolniczego następuje na podstawie przedłożonych do Towarzystwa faktur lub rachunków za wynajem i/lub transport tego sprzętu.
12. Koszty wynajmu nie mogą przekraczać średnich cen rynkowych za wynajem i/lub transport danego sprzętu rolniczego podobnych usług świadczonych w rejonie miejsca ubezpieczenia.
13. Towarzystwo ma prawo dokonać weryfikacji dokumentów wymienionych w ust. 4 stanowiących podstawę zwrotu poniesionych kosztów.

Szkoda częściowa

§ 22

1. W przypadku szkody częściowej Towarzystwo, w porozumieniu z Ubezpieczonym, ustala wysokość odszkodowania w oparciu o:
  - 1) wycenę kosztów naprawy sporządzoną przez Towarzystwo, z uwzględnieniem ust. 3, lub
  - 2) imienne rachunki dokumentujące poniesione koszty naprawy (robocizny, części i materiałów), uwzględniające zweryfikowany przez Towarzystwo rachunek strat, z uwzględnieniem ust. 3.
2. Odszkodowanie obejmuje koszty naprawy i wymiany tylko tych części, które zostały uszkodzone lub utracone w bezpośrednim związku przyczynowym ze zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną i zostały wykazane w protokole oględzin.
3. Dla określenia wysokości odszkodowania wiążące są ceny rynkowe części zamiennych oraz usług obowiązujące na danym terenie, w dniu ustalenia odszkodowania, przy czym zastosowanie mają następujące zasady:
  - 1) w przypadku sprzętu rolniczego, dla którego części, zgodnie z ust. 7, nie jest naliczana amortyzacja – stosuje się części oryginalne, przy czym dostępne są części oryginalne pochodzące od różnych dystrybutorów stosuje się części według kryterium ekonomicznego rozpoczynając od części dostępnych w najniższej cenie,
  - 2) w pozostałych przypadkach stosuje się części o jakości porównywalnej do części oryginalnych z uwzględnieniem kryterium ekonomicznego, rozpoczynając od części dostępnych w najniższej cenie.
4. W przypadku braku cen części i norm czasowych robocizny dla danego sprzętu rolniczego, przyjmuje się ceny i normy dla sprzętu rolniczego najbardziej zbliżonego właściwościami techniczno-eksploatacyjnymi.
5. Kwota odszkodowania może uwzględniać koszty użycia zmodernizowanych części lub zespołów oraz może być rozszerzona o kwotę uwzględniającą naprawę lub wymianę elementów nieuszkodzonych, jeżeli jest to uzasadnione względami ekonomicznymi lub technologicznymi; nie dotyczy sytuacji, gdy naprawa mogła być przeprowadzona z użyciem części z rynku wtórnego.
6. W przypadku uszkodzenia ogumienia, Towarzystwo pokrywa koszt jego naprawy. Jeżeli ze względów technicznych naprawa jest niemożliwa lub nieopłacalna, Towarzystwo pokrywa koszt wymiany ogumienia, przy czym wyłącznie w odniesieniu do uszkodzonego elementu ogumienia, nawet w przypadku, gdy konieczność wymiany pozostałych, nieuszkodzonych elementów ogumienia wynika z przepisów prawa, bądź z przyczyn technicznych.
7. W przypadku szkody częściowej, Towarzystwo przy ustalaniu odszkodowania wprowadza amortyzację części sprzętu rolniczego, przyjmując, że ich wartość zmniejsza się o procent określony w Tabeli nr 3, liczony po następującym okresie eksploatacji:
  - 1) 3 lat w wariantcie MINI,
  - 2) 7 lat w wariantcie STANDARD,
  - 3) 15 lat w wariantcie SUPER.

Tabela nr 3. Amortyzacja sprzętu rolniczego

Okres eksploatacji sprzętu rolniczego			Procent amortyzacji
Wariant MINI	Wariant STANDARD	Wariant SUPER	
do 3 lat	do 7 lat	do 15 lat	0%
4 rok	8 rok	16 rok	5%
5 rok	9 rok	17 rok	10%
6 rok	10 rok	18 rok	15%
7 rok	11 rok	19 rok	20%
8 rok	12 rok	20 rok	25%
9 rok	13 rok	21 rok	30%
10 rok	14 rok	22 rok	35%
11 rok	15 rok	23 rok	40%
12 rok	16 rok	24 rok	45%
13 rok	17 rok	25 rok	55%
14 rok	18 rok	26 rok	65%
powyżej 14 roku	powyżej 18 roku	powyżej 26 roku	70%

8. Jeżeli w okresie eksploatacji sprzętu rolniczego dokonano wymiany części, których wartość została udokumentowana oryginałami faktur, wysokość amortyzacji ustalana jest indywidualnie przy uwzględnieniu okresu ich użytkowania.
9. Amortyzacji, o której mowa w ust. 7, nie stosuje się w odniesieniu do wymiennych elementów roboczych podlegających naturalnemu zużyciu w wyniku wykonywanej pracy (np. lemiesz, zębów, noży, itp.), a także w odniesieniu do: ogumienia, akumulatorów, sprzęgieł, pasów napędowych, elementów ciernych układu hamulcowego, elementów układu wydechowego. W odniesieniu do tych elementów sprzętu rolniczego uwzględnia się indywidualne zużycie eksploatacyjne, stosownie do stanu tych elementów bądź norm zużycia, określonych przez producenta.
10. W odniesieniu do elementów noszących ślady korozji oraz wcześniejszych naprawionych i nienaprawionych uszkodzeń stosuje się potrącenia w wysokości adekwatnej do stopnia, w jakim dana część odbiega pod względem parametrów technicznych, estetycznych i użytkowych od elementu pełnowartościowego lub w wysokości proporcji w jakiej wartość elementu nowego jest do wartości elementu na rynku części używanych (rynek wtórny).
11. W przypadku ustalania odszkodowania w oparciu o imienne rachunki za naprawę, podlegają one weryfikacji przez Towarzystwo co do zakresu prac i kosztów naprawy (robocizny, części i materiałów).
12. Przy ustalaniu odszkodowania nie uwzględnia się kosztów prac nadliczbowych wg stawek godzin nadliczbowych, dni ustawowo wolnych od pracy oraz ekspresowego sprowadzenia części zamiennych.
13. Wysokość ustalonego odszkodowania nie może także przekroczyć:
  - 1) wartości sprzętu rolniczego na dzień ustalenia odszkodowania określonej według stanu sprzętu bezpośrednio przed zaistnieniem szkody,
  - 2) sumy ubezpieczenia aktualnej na dzień ustalenia odszkodowania, z uwzględnieniem § 19 ust. 5.
14. Odszkodowanie wypłacone przez Towarzystwo z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższe od poniesionej szkody.
15. W przypadku powstania następnej szkody (szkód) przed wypłatą odszkodowania za szkodę poprzednią, Towarzystwo dokona rozliczenia łącznego tych szkód.

Szkoda całkowita

§ 23

1. W przypadku szkody całkowitej odszkodowanie Towarzystwo ustala:
  - 1) w kwocie równej wartości rynkowej sprzętu rolniczego z dnia powstania szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości, jeżeli umowa ubezpieczenia była zawarta:
    - a) w wariantcie MINI,
    - b) w wariantcie STANDARD i wiek sprzętu rolniczego w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia przekraczał 15 lat,
  - 2) w kwocie wskazanej w umowie ubezpieczenia jako wartość sprzętu, pomniejszonej o wartość pozostałości po szkodzie, jeżeli umowa ubezpieczenia była zawarta:
    - a) w wariantcie SUPER,
    - b) w wariantcie STANDARD i wiek sprzętu rolniczego w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekraczał 15 lat.
2. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania Towarzystwo może odstąpić od uwzględnienia wartości pozostałości, w całości lub w części, pod warunkiem zawarcia z Ubezpieczonym umowy określającej odmienny tryb likwidacji szkody całkowitej.
3. W przypadku szkody całkowitej Towarzystwo może zaoferować Ubezpieczonemu pomoc w zorganizowaniu sprzedaży pozostałości po szkodzie.

ROZDZIAŁ III

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU MIĘDZYSĄSIEDZKICH USŁUG MASZYNOWYCH

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 24

1. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody na osobie i szkody rzeczowe wyrządzone osobom trzecim, jeżeli Ubezpieczony, będący osobą fizyczną posiadającą gospodarstwo rolne, zobowiązany jest w myśl przepisów prawa powszechnie obowiązującego do naprawienia szkody powstałej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem międzysąsiedzkiej usługi maszynowej z użyciem wymienionego w umowie ubezpieczenia sprzętu rolniczego.
2. Z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługuje odszkodowanie, jeżeli szkoda została wyrządzona poszkodowanemu czynem niedozwolonym, pod warunkiem, że zdarzenie ubezpieczeniowe powodujące szkodę powstało w okresie ubezpieczenia. Ochroną objęte są także szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa.
3. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
  - 1) wypłaty odszkodowania/świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności,
  - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
  - 3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych

§ 25

1. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
  - 1) powstałe w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 2) za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejęcia przez niego odpowiedzialności,
  - 3) wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego,
  - 4) wyrządzone spółkom, spółdzielniom lub kooperatywom, w których Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest współnikiem, udziałowcem, członkiem lub akcjonariuszem,
  - 5) związane z prowadzeniem jakiejkolwiek działalności gospodarczej, wynajmem lub wypożyczeniem sprzętu rolniczego,
  - 6) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
  - 7) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, szkodników lub patogenów chorobotwórczych,
  - 8) będące następstwem chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych,
  - 9) polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska naturalnego oraz w drzewostanie lasów i parków,
  - 10) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej oraz dóbr osobistych innych niż objęte ochroną jako szkody na osobie,
  - 11) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użytkowania, przechowania lub innej umowy nienazwanej, o ile nie umówiono się inaczej,
  - 12) w postaci straty finansowej niebędącej wynikiem szkody na osobie lub szkody rzeczowej,
  - 13) polegające na naruszeniu dóbr osobistych innych niż objęte zakresem szkody na osobie,
  - 14) powstałe w następstwie prowadzenia przez Ubezpieczonego działalności bez odpowiednich uprawnień wymaganych przepisami prawa, chyba że brak uprawnień nie miał wpływu na powstanie szkody,
  - 15) których przyczyną była jawna wada wykonanej pracy lub usługi, w związku z którą została obniżona jej cena.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, w tym kar umownych, grzywnien sądowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych, odszkodowań o charakterze karnym, do zapłacenia których Ubezpieczony jest zobowiązany.

Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności

§ 26

1. Sumę gwarancyjną łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
2. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę gwarancyjną, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe z tytułu świadczenia międzysąsiedzkich usług maszynowych polegających na wykonaniu zabiegów ochrony chemicznej lub nawożenia roślin uprawnych, drzew i krzewów w wysokości do 25% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 10.000 PLN.
4. Towarzystwo, w odniesieniu do każdej szkody pokrywa do wysokości 10% sumy gwarancyjnej poniesione przez Ubezpieczonego, za zgodą Towarzystwa, koszty:
  - 1) wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w celu ustalenia okoliczności zdarzenia,
  - 2) sądowej obrony przed roszczeniami osoby trzeciej, w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, jeżeli Towarzystwo żądało ustanowienia pełnomocnika,
  - 3) postępowania ugodowego prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi.
5. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone odszkodowanie/świadczenie, aż do jej wyczerpania, a także w przypadku, jeśli wypłata będzie dotyczyła limitu dla zdarzenia objętego ubezpieczeniem.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy gwarancyjnej ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 27

1. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
3. Wysokość odszkodowania za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
  - 1) okoliczności powstania szkody,
  - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
4. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.

ROZDZIAŁ IV

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 28

1. Przedmiotem ubezpieczenia ochrony prawnej jest, w granicach określonych w niniejszych OWU, zapewnienie pomocy prawnej Ubezpieczonemu:
  - 1) w postępowaniu sądowym, prowadzonym przed polskimi sądami powszechnymi, w którym Uprawniony jest pozwanym, obwinionym lub oskarżonym,
  - 2) w postępowaniu administracyjnym, prowadzonym przed organami polskiej administracji rządowej lub samorządowej, jeżeli postępowanie nie zostało wszczęte przez Ubezpieczonego, poprzez

- refundację przez Towarzystwo związanych z ochroną prawną poniesionych kosztów określonych w ust. 4 i 5, o ile przyczyna wszczęcia postępowania wobec Ubezpieczonego powstała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia oraz miała związek z posiadaniem bądź użytkowaniem sprzętu rolniczego wymienionego w umowie ubezpieczenia.
2. W razie powstania sporu między Ubezpieczonym a Towarzystwem w związku z realizacją umowy ubezpieczenia ochrony prawnej, strony mogą w drodze umowy poddać ten spór pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.
  3. Jeżeli powodem wszczęcia postępowania jest więcej niż jedna przyczyna lub przyczyna o charakterze ciągłym – za powód wszczęcia postępowania, dla celów niniejszego ubezpieczenia, uważa się pierwszą z przyczyn lub początek przyczyny o charakterze ciągłym.
  4. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej Towarzystwo, w granicach sumy ubezpieczenia refunduje niepodlegające zwrotowi na rzecz Ubezpieczonego zgodnie z decyzją lub orzeczeniem kończącym postępowanie:
    - 1) koszty i opłaty sądowe, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
    - 2) koszty i opłaty w postępowaniu administracyjnym, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
    - 3) koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego w postępowaniu sądowym uprawnionego do świadczenia pomocy prawnej, w wysokości minimalnej stawki wynikającej z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie z późn. zm. lub Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych z późn. zm..
  5. Towarzystwo zwraca ponadto, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty uzyskanych poza postępowaniem opinii biegłych lub rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowiących dowody w sprawie, o ile służą one ochronie praw Ubezpieczonego w związku z prowadzonym postępowaniem oraz pod warunkiem, że ich uzyskanie zostało uprzednio zaakceptowane przez Towarzystwo.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej

§ 29

Poza kosztami postępowań pozostających w bezpośrednim lub pośrednim związku z ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 zakres ubezpieczenia ochrony prawnej nie obejmuje także kosztów:

- 1) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonymi,
- 2) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a osobami bliskimi,
- 3) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a Towarzystwem,
- 4) powstałych w związku z zarzutem postoju, zatrzymywania się lub parkowania w niedozwolonym miejscu,
- 5) spowodowanych przez Ubezpieczonego poprzez zamierzone zatajenie lub udzielenie nieprawdziwych informacji lub przedstawienie sfałszowanych dokumentów w postępowaniu,
- 6) uzyskania lub przeprowadzenia na wniosek Ubezpieczonego dowodów nieistotnych dla wyniku postępowania,
- 7) jakichkolwiek kar, grzywien lub udzielenia poręczeń majątkowych,
- 8) postępowań egzekucyjnych,
- 9) podróży Ubezpieczonego do oraz z sądu lub organu administracji, w tym kosztów noclegu,
- 10) związanych z reprezentowaniem interesów Ubezpieczonego przed organami celnymi lub podatkowymi,
- 11) obrony interesów prawnych Ubezpieczonego z umów, jeżeli umyślnie nie wykonał lub nienależycie wykonał swoje zobowiązania wynikające z tych umów.

Suma ubezpieczenia

§ 30

1. Sumę ubezpieczenia, w przedziale od 5.000 PLN do 50.000 PLN, ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone świadczenie, aż do jej wyczerpania.

4. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 31

Towarzystwo refunduje Ubezpieczonemu koszty postępowania po jego prawomocnym zakończeniu oraz na podstawie:

- 1) prawomocnego orzeczenia lub decyzji kończącej postępowanie,
- 2) dowodów poniesienia kosztów podlegających zwrotowi.

ROZDZIAŁ V

UBEZPIECZENIE NNW OPERATORÓW I PASAŻERÓW SPRZĘTU ROLNICZEGO

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 32

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków, zaistniałych w okresie ubezpieczenia, powstałych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw europejskich, związanych z ruchem wskazanego w umowie ubezpieczenia sprzętu rolniczego lub jego elementów roboczych.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych podczas wsiadania i wysiadania ze sprzętu rolniczego, bezpośrednio przy jego załadowywaniu lub rozładowywaniu, postoju i naprawy na trasie jazdy oraz na skutek upadku sprzętu rolniczego, jego pożaru lub wybuchu.
3. W granicach liczby określonej w umowie ubezpieczenia, Ubezpieczonym jest operator ubezpieczonego sprzętu rolniczego wskazanego w umowie ubezpieczenia, a także pasażerowie tego sprzętu, o ile warunki techniczne sprzętu rolniczego przewidują przewóz osób i o ile liczba przewożonych osób nie przekraczała liczby miejsc w danym sprzęcie rolniczym.
4. Z umowy ubezpieczenia przysługują następujące świadczenia:
  - 1) z tytułu urazów doznanych przez Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, wymienionych w Tabeli urazów ciała do ubezpieczenia NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego zamieszczonej w § 36,
  - 2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku.
5. Ponadto, w ramach sumy ubezpieczenia, Towarzystwo zwraca celowe i udokumentowane rachunkami, fakturami lub innymi dowodami koszty jednorazowego nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zaleconych przez lekarza wtedy gdy, zostały zakupione przed upływem 3 lat od daty wypadku – do wysokości 20% sumy ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego

§ 33

Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody powstałe:

- 1) przed datą początku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) w związku z samookaleczeniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełnienia wymienionego czynu,
- 3) wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
- 4) jeżeli pasażer podjął jazdę z kierownicą dysponując wiedzą, że prowadzący sprzęt rolniczy pozostaje po użyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych, lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
- 5) w wyniku chorób zawodowych i wszelkich chorób lub stanów chorobowych – również takich, które występują nagle.

Suma ubezpieczenia

§ 34

- Sumę ubezpieczenia dla osób objętych ubezpieczeniem ustala Ubezpieczający. Ustalona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia musi być jednakowa dla wszystkich Ubezpieczonych objętych ochroną w ramach danej umowy ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3, stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia w stosunku do każdego Ubezpieczonego i stanowi maksymalną wysokość świadczenia na każdego Ubezpieczonego w przypadku:
  - śmierci Ubezpieczonego,
  - 100% doznanych urazów ciała.
- W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat, Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia dla każdej osoby objętej ubezpieczeniem, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- W przypadku, gdy w momencie zajścia zdarzenia liczba operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego przekraczała liczbę Ubezpieczonych określoną w umowie ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia przypadającą na każdą osobę ustala się w ten sposób, że sumę ubezpieczenia określoną w umowie ubezpieczenia mnoży się przez liczbę operatorów i pasażerów określoną w umowie ubezpieczenia, a następnie dzieli przez liczbę operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego w momencie zajścia zdarzenia.
- Każde świadczenie wypłacone z umowy ubezpieczenia NNW pomniejsza sumę ubezpieczenia, aż do jej wyczerpania, z zastrzeżeniem ust. 3.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 35

- Świadczenia, określone w § 32 ust. 4 i 5 niniejszych OWU, przysługują o ile istnieje bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a urazem lub śmiercią Ubezpieczonego.
- Wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem:
  - okoliczności powstania szkody,
  - dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
- Świadczenie wypłaca się w wysokości stanowiącej taki procent ustalonej sumy ubezpieczenia, jaki wynika z Tabeli urazów ciała do ubezpieczenia NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego zamieszczonej w § 36.
- Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku doszło do wielu urazów, świadczenie ustala się po zsumowaniu procentów sumy ubezpieczenia odpowiadających poszczególnym urazom, przy czym wysokość świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
- W razie śmierci Ubezpieczonego przed upływem 2 lat od daty nieszczęśliwego wypadku, o ile śmierć pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, świadczenie wynosi 100% sumy ubezpieczenia.
- Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu urazu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się osobie Uprawnionej, tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu doznanego urazu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą z tego tytułu kwotę.
- W razie śmierci Ubezpieczonego niebędącej następstwem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową przed otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu doznanego urazu, Towarzystwo wypłaca to świadczenie osobom wymienionym w ust. 9 -10.
- Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – Uprawnionemu.
- W przypadku braku wskazania Uprawnionego lub gdy wyznaczenie Uprawnionego stało się bezskuteczne, świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się członkowi rodziny zmarłego według następującej kolejności:
  - małżonkowi,
  - dzieciom – w przypadku braku małżonka,
  - rodzicom – w przypadku braku małżonka i dzieci,
  - rodzeństwu – w przypadku braku małżonka, dzieci i rodziców,
  - innym ustawowym spadkobiercom zmarłego – w pozostałych przypadkach.
- Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je między te osoby w równych częściach.
- Towarzystwo wypłaca świadczenie wyłącznie w PLN, niezależnie od tego, gdzie powstała szkoda. Koszty poniesione w walutach obcych przeliczane są na PLN według średniego kursu NBP z dnia poniesienia wydatku.

Tabela urazów ciała do ubezpieczenia NNW operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego

§ 36

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Całkowita utrata zmysłów		
1.	gałki ocznej lub wzroku w jednym oku	30
2.	obu gałek ocznych lub wzroku w obydwu oczach	100
3.	słuchu w jednym uchu	30
4.	słuchu w obu uszach	60
5.	węchu	10
6.	języka i zmysłu smaku łącznie	50
Utrata kończyny lub władzy nad poszczególnymi kończynami		
7.	kończyna górna w stawie barkowym	70
8.	kończyna górna powyżej stawu łokciowego, a poniżej stawu barkowego	65
9.	kończyna górna poniżej stawu łokciowego, a powyżej nadgarstka	60
10.	kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11.	kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12.	kończyna dolna poniżej środkowej części uda, a powyżej stawu kolanowego	60
13.	kończyna dolna poniżej stawu kolanowego, a powyżej środkowej części	50
14.	kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia, a powyżej stopy	45
15.	kończyna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16.	kończyna dolna – stopa z wyłączeniem pięty	30
17.	porażenie lub głęboki niedowład co najmniej 2 kończyn	100
Utrata palców		
18.	całkowita utrata kciuka	20
19.	częściowa utrata kciuka	10
20.	całkowita utrata palca wskazującego	10
21.	częściowa utrata palca wskazującego	5
22.	całkowita utrata innego palca u ręki	5
23.	częściowa utrata innego palca u ręki	2
24.	całkowita utrata palucha	5
25.	częściowa utrata palucha	2
26.	całkowita utrata innego palca u stopy	2
27.	częściowa utrata innego palca u stopy	1
Całkowita utrata narządów		
28.	utrata płata płucnego	50
29.	utrata śledziony	15
30.	utrata jednej nerki	20
31.	utrata obu nerek	50
32.	utrata prącia	40
33.	utrata jednego jądra lub jajnika	20
34.	utrata macicy	40
Oparzenia (II i III stopnia)		
35.	oparzenia obejmujące 5 – 15% powierzchni ciała	10
36.	oparzenia obejmujące 16 – 30% powierzchni ciała	25
37.	oparzenia obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
Złamania		
38.	złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej), kości ogonowej w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamania pod- i przeskřętarzowe):	
	a) wieloodłamowe otwarte	25
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
39.	złamania kości ramiennej/udowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
40.	złamania kości podudzia/przedramienia:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	8
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
41.	złamania kości podstawy i sklepienia czaszki, złamanie łopatki:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
42.	złamania kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (palciczki kciuka i kości śródręcza), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
43.	złamania kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgow:	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3
	44.	złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześcienniej, klinowatych:
a) wieloodłamowe otwarte		8
b) inne złamania otwarte		6
c) inne złamania wieloodłamowe		4
45.	złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościстых i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3
	46.	złamania kości śródstopia i śródręcza, nadgarstka:
a) złamania otwarte		6
b) inne złamania		2
Zwichnięcia		
47.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
48.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa piersiowego	20
49.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	15
50.	zwichnięcie stawu obojczykowo- barkowego lub obojczykowo - mostkowego	5
51.	zwichnięcie stawu barkowego	8
52.	zwichnięcie stawu łokciowego	8
53.	zwichnięcie w obrębie stawów nadgarstka	6
54.	zwichnięcie w stawie kciuka	3
55.	zwichnięcie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	2
56.	zwichnięcie stawu biodrowego	12
57.	zwichnięcie stawu kolanowego	20
58.	zwichnięcie stawu skokowego górnego	10
59.	zwichnięcie stawu Choparta	10
60.	zwichnięcie stawu Lisfranca	5
61.	zwichnięcie stawu palucha	2
62.	zwichnięcie stawu pozostałych palców stopy	1

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Skręcenia		
63.	skręcenia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
64.	skręcenia w obrębie kręgosłupa piersiowego	6
65.	skręcenia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	4
66.	skręcenie stawu obojczykowo- barkowego lub obojczykowo - mostkowego	1
67.	skręcenie stawu barkowego	2
68.	skręcenie stawu łokciowego	2
69.	skręcenie w obrębie stawów nadgarstka	1
70.	skręcenie w stawie kciuka	1
71.	skręcenie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	1
72.	skręcenie stawu biodrowego	3
73.	skręcenie stawu kolanowego	3
74.	skręcenie stawu skokowego górnego	1
75.	skręcenie stawu Choparta	1
76.	skręcenie stawu Lisfranca	1
77.	skręcenie stawu palucha	1
78.	skręcenie stawu pozostałych palców stopy	1
Inne urazy kończyn górnych i dolnych		
uszkodzenia kończyn górnych:		
79.	a) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien barku i/lub ramienia i mięśni tej okolicy	5
	b) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu łokciowego i mięśni tej okolicy	5
	c) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien nadgarstka i mięśni tej okolicy	4
	d) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu biodrowego i mięśni tej okolicy	5
	e) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu kolanowego i mięśni tej okolicy	5
	f) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien podudzia i stawu skokowego i mięśni tej okolicy	5
uszkodzenia kończyn dolnych:		
80.	a) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem łąkotki leczonym operacyjnie	7
	b) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana bez konieczności leczenia operacyjnego	5
	c) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana leczonym operacyjnie	10
	d) zerwanie ścięgna Achillesa	5
Inne urazy		
81.	uraz głowy ze wstrząśnięciem mózgu	10
82.	uraz głowy ze stłuczeniem mózgu	10
83.	rany cięte lub szarpane wymagające interwencji chirurgicznej	3
84.	złamanie lub utrata zębów stałych	1 za jeden ząb
85.	Brak urazu ciała w niniejszej Tabeli (gdy Tabela nie przewiduje danego urazu ciała)	0

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUV "TUV" nr 106/23 z dnia 13 kwietnia 2023 roku i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUV "TUV" nr 29/23 z dnia 13 kwietnia 2023 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 21 kwietnia 2023 roku.

NOTATKI

The page contains a large, light blue watermark logo of a stylized 'WU' centered on the page. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

NOTATKI

The page contains a large, light blue watermark of the University of Wuppertal logo, which is a stylized 'U' shape with a white circle inside. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

NOTATKI

The page contains a large, light blue watermark logo of the letters 'WU' in a stylized font. The logo is centered and occupies a significant portion of the page. The background of the page is filled with horizontal dotted lines, providing a guide for writing notes.

SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579
www.tuw.pl